

فنون سخنوری و دفاع

در محاکم قضایی

دکتر سبحان طیبی

پژوهشگر و مدرس دانشگاه آزاد اسلامی

روح اله کریمی

وکیل پایه یک دادگستری و پژوهشگر دوره دکترای حقوق خصوص

شبیم قدیری یگانه

پژوهشگر دوره دکترای زبان و ادبیات فارسی

سرشناسه	: طیبی، سبحان، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: فنون سخنوری و دفاع در محاکم قضایی / مؤلفین سبحان طیبی - روح‌اله کریمی - شبنم قدیری.
مشخصات نشر	: تهران: چراغ دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۹ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۳-۲۲۳-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: سخنوری
موضوع	: Oratory
شنا افزوده	: کریمی، روح‌اله، ۱۳۶۱ -
شناسه افزوده	: قدیری، شبنم، ۱۳۶۲ -
رده بندی کتره	: PN۴۱۲۹ ۱۳۹۷ ط۲ف۹ /
رده بندی دیویی	: ۸۰۸/۵۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۰۳۰۴۵

شناسنامه

عنوان کتاب: فنون سخنوری و دفاع در محاکم قضایی
مؤلفین: دکتر سبحان طیبی - روح‌اله کریمی - شبنم قدیری
ناشر: انتشارات چراغ دانش

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۸

قطع و تیراژ: رقعی، ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۳-۲۲۳-۸

کد کتاب: ۴۵۴

www.cheraghdanesh.com

تهران، میدان هفت تیر، ورودی مدرس، کوچه مازندرانی پلاک ۴، طبقه ۳ و ۶ واحد ۷

تلفن پخش و فروش: ۸۸۸۴۴۹۱۶ - ۸۸۸۳۲۷۲۵۱ - ۲۱

حق چاپ برای انتشارات چراغ دانش محفوظ است. هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر

بدون اخذ مجوز کتبی از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.

فهرست

پیشگفتار	۸
مقدمه	۱۲
الف) تعریف خطابه و سخنوری	۱۲
ب) تاریخچه خطابه و سخنوری	۱۳
فصل یکم: انواع خطابه و اهمیت سخنوری قضایی	۳۰
الف) خطابه قضایی	۳۰
ب) خطابه شرعی	۳۱
پ) خطابه سیاسی	۳۲
ت) خطابه رسمی، شرفایی و نمایشی	۳۳
ث) خطابه علمی	۳۵
ج) خطابه مذهبی	۳۶
اهمیت سخنوری قضایی	۳۶
فصل دوم: روشهای مختلف سخنرانی	۴۲
الف) سخنرانی بداهه	۴۲
ب) سخنرانی با طرحریزی قبلی و بدون حفظ کردن	۴۵
پ) سخنرانی حفظ شده	۴۶
ت) سخنرانی با خواندن از روی متن	۴۶
فصل سوم: گوش دادن مقدمه‌ای برای سخن گفتن	۵۱
الف) انواع گوش کردن	۵۱
ب) شیوه‌های گوش‌دادن مؤثر	۶۰
پ) عاداتهای بد گوش‌دادن	۶۲
فصل چهارم: فنون و عناصر سخنوری قدرتمند	۶۴
الف) تقویت حافظه برای سخنرانی	۶۴

۶۶	(ب) کسب اعتماد به نفس با آمادگی
۶۷	(پ) کاهش اضطراب
۷۰	(ت) ذخیره‌ی اطلاعات
۷۲	(ث) بلاغت و فصاحت در سخنوری
۸۲	(ج) ارتباط بصری
۸۳	(چ) راست‌گو بودن
۸۳	- پرهیز از طعنه زدن و مسخره کردن
۸۴	(خ) حمله در موقعیت مناسب
۸۴	(د) ازار با نقاط مثبت
۸۵	(ذ) استفاده نکردن از اسوات فاصله انداز
۸۵	(ر) شخصیت سبک بران
۹۰	فصل پنجم: ارتباطات غیرکلامی
۹۸	(الف) رفتار چشمی Eye behavior
۱۰۱	(ب) حالات صورت Facial expression
۱۰۲	(پ) پیام‌رسان بدنی Gesture
۱۱۵	(ت) رفتارهای فاصله‌های Proxemic behavior
۱۱۷	فصل ششم: ارتباطات پیراکلامی
۱۱۸	(الف) لحن و آهنگ صدا
۱۲۱	(ب) نوسانات زیر و بمی صدا
۱۲۲	(پ) تأکیدات آوایی
۱۲۲	(ت) تن صدا
۱۲۲	(ث) سرعت سخن گفتن
۱۲۹	فصل هفتم: نشانه‌های دروغ‌گویی متهم یا شاکی در دادگاه
۱۲۹	(الف) نشانه‌های کلامی دروغ‌گویی
۱۳۵	(ب) نشانه‌های غیرکلامی دروغ‌گویی

فصل هشتم: مقدمه سخنرانی	۱۴۴
الف) معرفی کردن خود در سخنرانی به عنوان پل ارتباطی با شنوندگان	۱۴۶
ب) لبخند زدن	۱۴۷
پ) آغاز سخنرانی با یک معلول	۱۴۸
ت) آغاز سخنرانی با پرسش	۱۴۸
ث) آغاز سخن با یک نقل قول مناسب	۱۵۴
ج) آغاز سخنرانی با مسائل مهم و تأثیرگذار	۱۵۴
چ) آغاز سخنرانی با ذکر حقایق تکاندهنده	۱۵۵
ح) قدرت دادن به مخاطب	۱۵۶
خ) محدود کردن موضوع	۱۵۶
د) جذابیت موضوع، ایجاد شور و نشاط در مخاطب	۱۵۶
ذ) تفهیم و بیان کارآمد موضوع	۱۵۷
ر) استفاده از مثال	۱۵۸
ز) داستان‌گویی	۱۵۸
ز) استفاده از واژگان تصویرساز	۱۶۴
س) پرهیز از رفتار رئیس مآبانه	۱۶۶
ش) طنزگویی در شرایط مناسب	۱۶۶
ص) مخفی نشدن سخنران پشت تریبون	۱۶۸
فصل نهم: بدنه سخنرانی	۱۶۹
الف) وسایل اقناعی فنی (technique)	۱۷۴
ب) وسایل اقناعی غیرفنی (non technique)	۱۸۱
فصل دهم: جمع‌بندی و نتیجه سخنرانی	۱۹۲
فهرست منابع	۲۰۰

پیشگفتار

امروزه در کشور ما رشته حقوق و علوم قضایی به لحاظ کمیت رشد بسیاری داشته و دانشجویان زیادی در این رشته درس خوانده و همچنین ادامه تحصیل می‌دهند؛ اما رشد کیفی این رشته در کشور ما به اندازه رشد کمی نیست و علاقه‌مندان به این رشته بعد از فارغ‌التحصیلی در انتخاب مسیر شغلی خود دچار سردرگمی هستند. از جمله دلایل آن می‌توان به انبعاث شدن بازارهای کاری از جمله وکالت و سردفتری، عدم تمایل جدی جهت ورود به دستگاه قضا و عدم ظرفیت مناسب دفاتر حقوقی سازمان‌ها و نهادهای مختلف، عدم توانایی علمی فارغ‌التحصیلان جهت حضور در بخش خصوصی به عنوان مشاور و همچنین نبود استانداردهای لازم اشاره نمود.

از جمله این استانداردها، نبود آموزش‌های آکادمیک و آزاد کافی و فنی در رشته حقوق است. در این صورت زمانی که دانشجویان حقوق پس از گذراندن سه یا چهار سال و دریافت مدرک کارشناسی در الفبای حقوق دچار مشکل هستند. از طرفی این دانشجویان حتی در زمان تحصیل به این فرصت دست پیدا نمی‌کنند تا در کنار فضای آکادمیک، فعالیت عملی واقعی کار حقوقی را درک کنند. این یک خلأ بسیار بزرگ برای جامعه محصل حقوقی است. این یک ضرورت است تا حقوق‌خوانان ما برای اینکه تبدیل به یک حقوق‌دان شوند مراتب علمی و عملی را به صورت جدی

طی کنند تا به درد این جامعه بخورند. از جمله دیگر استانداردهایی که فقدان آن در میان جامعه حقوقی ما حتی بعد از فارغ شدن از تحصیل و مشغول به کار شدن در مشاغل چون قضاوت، وکالت، سردفتری و مشاور حقوقی، خود نشان می‌دهد، عدم آشنایی با آداب و تشریفات آن منصب است. متأسفانه آموزش‌های لازم از جمله آموزش سخنوری، فن بیان، زبان بدن و دفاع در میان جامعه حقوقی وجود ندارد. ما می‌خواهیم این ضرورت و اهمیت را با ذکر این مسئله روشن کنیم. امروزه، ضرورت وجود «وکیل» در عرصه حقوقی آن‌چنان پراهمیت است که حضورش تضمینی بر دفاع از حقوق شهروندی است. وکیل تلاش می‌کند تا از حقوق موکل خود دفاع کند؛ اما «ایا وکیل همیشه در کار خود موفق است؟» وکیل تلاش خود را مضاعف می‌کند تا هم ضایع فرهنگی را مرتفع کند و هم موکل را شایسته احقاق حق نماید. وکیل با عملکرد صحیح خود می‌تواند زمینه‌ساز اتفاقات مناسب در عرصه‌های مختلف حقوق باشد. هرچند این جمله می‌تواند شامل همه حقوقی‌ها بشود. پس در شهر وکالت یک وکیل آن زمانی می‌تواند از موکل خود به نحو احسن دفاع کند که علاوه بر تسلط علمی، آداب سخنوری در دفاع را رعایت نماید و وکیل باایستی چارچوب‌های تشریفات وکالتی را رعایت کند. از سوی دیگر فضیلت نیز بایستی از فن بیان دقیق و قوی و همچنین از آداب سخنوری آگاه باشند. همچنین سردفتران اسناد رسمی و مشاوران حقوقی نیز بایستی این شرایط را داشته باشند. همه این موارد باعث می‌شود استانداردهای دیگر

همچون «اخلاق وکالتی» و «اخلاق حرفه‌ای در قضاوت» رعایت گردد که این موارد از جمله شاخص‌های استانداردهای جهانی است.

بنابراین به نظر می‌رسد جامعه حقوقی در ایران بایستی از اینکه هست ضابطه‌مند و قاعده‌مندتر باشد. هرچند ایراداتی از جمله: تعدد وکلا؛ کیفیت را فدای کمیت کردن؛ کورس و رقابت میان دستگاه قضایی و کانون وکلای دادگستری؛ ضابطه‌مند نبودن ورود افراد به عرصه وکالت؛ هدفمند نبودن حرفه وکالت؛ ادعاهای ماورای ذهن و بولف‌های کاری و موارد دیگر وجود دارد؛ اما به نظر می‌رسد که بایستی شاخصه‌های ظاهری و شکلی در تارهای حقوقی کاملاً رعایت شود.

با این توصیف با امان نظر به اهمیت موضوعات شکلی مسائل حقوقی، بر آن شدیم تا پس از تحقیق، مطالعه اثر حاضر را تحت عنوان «فنون سخنوری و دفاع در محاکم قضایی» به جامعه حقوقی از جمله وکلای گران‌مایه و قضات فرهیخته و کلیه حقوق‌دانان گران‌قدر تقدیم کنیم. این اثر علاوه بر اشاره به زوایای حقوقی، زوایای انسانی را نیز مدنظر قرار داده است. نویسندگان این اثر با توجه به سوابق کاری مرتبط بر خود واجب دانستند تا قلم را بر صفحه کاغذ بچرخانند و این اثر را نگارش نمایند و در این اثر سعی گردیده که منابع قابل استفاده دقیقاً ابداع داده شوند تا شرط امانت حفظ گردد. امید آن می‌رود که مخاطبین گرامی نویسندگان اثر را از نظرات خود بهره‌مند سازند که این مهم موجب امتنان است.

در پایان از جناب آقای زینالی مدیریت محترم انتشارات حقوقی چراغ دانش به سبب نگاه مثبت و مؤثر به این اثر علمی کمال سپاس و امتنان را داریم. خداوندگار عالم را سپاس که منتهای ستایش از آن اوست.

نویسندگان

www.ketab.ir